

Tekst 1**İstanbul'u Dinliyorum**

- 1 İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor,
Yapraklar, ağaçlarda.
Uzaklarda, çok uzaklarda,
Sucuların hiç durmayan çingirakları...
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.
- 2 İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Kuşlar geçiyor, derken;
Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık.
Ağlar çekiliyor dalyanlarda;
Bir kadının suya değiyor ayakları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.
- 3 İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Serin serin Kapalıçarşı
Cıvıl cıvıl Mahmutpaşa
Güvercin dolu avlular
Çekiç sesleri geliyor doklardan
Güzelim bahar rüzgârında ter kokuları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.
- 4 İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Başımda eski âlemlerin sarhoşluğu
Loş kayıkhaneleriyle bir yalı;
Dinmiş lodosların uğultusu içinde
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.
- 5 İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir yosma geçiyor kaldırımdan;
Küfürler, şarkılar, türküler, laf atmalar.
Bir şey düşüyor elinden yere;
Bir gül olmalı;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.
- 6 İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir kuş çırpınıyor eteklerinde;
Alnın sıcak mı, değil mi, biliyorum;
Dudakların ıslak mı, değil mi, biliyorum;
Beyaz bir ay doğuyor fıstıkların arkasından
Kalbinin vuruşundan anlıyorum;
İstanbul'u dinliyorum.

bron: www.istanbul.net.tr

Tekst 2

Cüneyt Arkın

1 Cüneyt Arkın, asıl adı Fahrettin Cüreklibatır, sinemada canlandırdığı Malkoçoğlu karakteri kendisine lakap olarak atfedilmiştir. Eskişehir'in merkezine bağlı Karaçay köyünde doğdu. Babası Kurtuluş Savaşı'na katılmış Hacı Yakup'tur. Aslen Nogay Türküdür. Lise öğrenimini Eskişehir Atatürk Lisesi'nde gördü, 1961 yılında İstanbul Tıp Fakültesinden mezun oldu. Memleketi Eskişehir'de, yedek subay olarak askerliğini yaparken, Göksel Arsoy'un başrol oynadığı Şafak Bekçileri (1963) filminin çekimleri sırasında yönetmen Halit Refiğ'in dikkatini çekti. Askerliğini bitirdikten sonra Adana ve civarında doktorluk yaptı. 1963 yılında Artist dergisinin yarışmasında birinci oldu. Bir süre iş arayan Cüneyt Arkın, 1963'te Halit Refiğ'in teklifiyle sinema oyunculuğuna başladı ve iki yıl içinde en az otuz filmde oynadı.

2 1964 yılında oynadığı Gurbet Kuşları filminin finalindeki kavga sahnesi, Arkın'ın kariyerinde bir kırılma noktası oldu. Bir süre daha duygusal-romantik yön karakterlerini canlandırdıktan sonra yine Halit Refiğ'in önerisiyle aksiyon filmlerine yöneldi. Bu dönemde İstanbul'a gelen Medrano Sirkisi'nde altı ay süreyle akrobasi eğitimi aldı. Burada öğrendiklerini Malkoçoğlu ve Battalgazi serilerinde beyaz perdeye aktararak, Türk sinemasına daha önce hiç örneği olmayan bir tarz getirdi. Kısa sürede macera filmlerinin en aranan oyuncusu haline geldi. Romantik yön filmleriyle başladığı sinema yaşantısını hareketli filmlerle sürdürse de hemen her karaktere de can verdi. Kariyeri boyunca kovboy filmlerinden komediye, macera filmlerinden toplumsal filmlere değişik türlerde filmler çekti. Özellikle Maden (1978) ve Vatandaş Rıza (1979) filmleri, Cüneyt Arkın'ın kariyerinde özel bir yer alır.

3 On iki Mart Dönemi sırasında, 4. Altın Koza Film Festivali'nde (1972) jürinin ilk oylamasında Yılmaz Güney'i Baba filmindeki rolüyle en iyi erkek oyuncu seçmesine rağmen daha sonra siyasi baskılarla Yılmaz Güney'in yerine, ilk oylamada Yaralı Kurt filmindeki performansıyla ikinci olan Cüneyt Arkın'ı en iyi erkek oyuncu seçti. Bu karara tepki gösteren Arkın ödülü reddetti.

Cüneyt Arkın'ın başrolünü oynadığı sinemaya ayrı bir renk getiren, yönetmenliğini Çetin İnanç'ın yaptığı 1982 tarihli Dünyayı Kurtaran Adam zamanla bir kült film haline geldi. 1980'li yıllarda Ölüm Savaşçısı, Kavga, Sürgündeki Adam ve İki Başlı Dev gibi aksiyon filmlerinden sonra, 1990'lı yıllarda da polisiye dizilerine yöneldi.

4 Cüneyt Arkın at binmede ve karatede uzman sporcu unvanına sahiptir. Oyunculunun yanı sıra televizyon izlenceleri sunmuş ve kısa bir süre gazetelerde sağlıkla ilgili köşe yazarlığı da yapmıştır. 2009 yılında omurgasındaki sinir sıkışmasından dolayı yaklaşık üç ay hastanede tedavi gördü. Cüneyt Arkın ilk evliliğini 1964 yılında kendisi gibi doktor olan Güler Mocan ile yaptı. 1966 yılında kızları Filiz doğdu. 1968 yılında boşandıktan bir yıl sonra Betül (Işıl) Cüreklibatır ile evlenen Cüneyt Arkın'ın, bu evlilikten de Kaan ve Murat adlarında iki çocuğu vardır. Kızı bir şirkette genel müdürlük yapan Arkın'ın oğullarından Murat da dizilerde oyunculuk yapmaktadır. Bir dönem alkol tedavisi görmüş olan Arkın, alkol, uyuşturucu ve gençliğin sorunları konulu sayısız konferans vermiş, bunlarla ilgili teşekkür ve onur ödülleri almıştır.

Tekst 3**Muz Cumhuriyeti**

Hayatımda ilk kez muz yediğim yılı çok net hatırlıyorum. Çünkü çocukluğumun geçtiği Van'da muz, pek lüks pek bir ulaşılmaz meyveydi. New York'taki ilk günlerimde dikkatimi ilk çeken şeylerden biri de muzun en ucuz meyve olmasıydı. Muz, Güney Amerika'da, Asya'da, Afrika'da sadece bir meyve değil, temel gıda maddesi. Bugün dünyada en fazla üretilen meyve. Buğday, pirinç ve mısırdan sonra ise en fazla üretilen dördüncü gıda.

Türklerin, Arapların ve İranlıların 'muz' dediği bu meyveye Batı dünyasının büyük bölümü 'banana' diyor. Bununla beraber muzun Batı literatüründeki bilimsel aile adı 'Musa'. Arapçadan almışlar. Aslına bakarsanız 'banana' kelimesinin de kaynağı Kuzey Batı Afrikalı Müslümanlar. Çünkü muzun Avrupalılar ilk defa bugünkü Senegal nüfusunun yüzde 40'ını, Moritanya'nın yüzde 7'sini ve Gambiya nüfusunun yüzde 15'ini oluşturan Woloflardan tanıdı. Woloflar özellikle Portekiz ve İspanyol gemiciler üzerinde büyük etki bırakıyorlar. Dillerindeki bazı kelimeler Avrupa dillerine geçiyor. Mesela bugün İngilizcede yer elması için kullanılan 'yam' kelimesi de Wolof dilindeki 'nyami' (yemek yemek) kelimesinden geliyor. İşte 'banana' da onlardan biri. Ekonomi politik meraklılarına hararetle okumalarını önereceğim 'Banana' kitabının yazarı Dan Koepfel ise Wolof dilindeki 'banana' isminin, Arapça 'parmak' anlamındaki 'benan'dan geldiğini savunuyor.

Muzun ana vatanının Papua Yeni Gine olduğu tahmin ediliyor. İlk çağlarda Güneydoğu Asya'da yayılıyor bu sebeple. Bugün en büyük muz üreticisi olan Hindistan'da da muzun anlamı tadını aşılıyor. Hindulara göre Adem'in Havva'ya verdiği yasak meyve muzdu. Kuzey Afrikalılardan muzun alan Portekizli gemiciler 1500'li yıllarda ilk kez muzun Amerika kıtasına taşındılar. Muz, 1870'lere geldiğinde bile Avrupa'nın büyük bölümünde ve ABD'de henüz çok bilinen bir meyve değildi. 1870 senesinde Lorenzo Dow Baker, iki direkli yelkenlisine, Jamaika'dan balık yerine cesur bir kararla muz yükleyerek New Jersey sahillerine geldi. Ve 'hevenk hevenk' satmaya başladı. İngilizler 'bunch' diyor. Biz Farsçada salkım demek olan 'hevenk' kelimesini kullanagelmışiz.

Kaptan Baker, sattığı her hevenk için 2 dolar aldı. Bu yüzde 1000 kâr demektir. Muzun, Kuzey Amerika'da çok tutacağını erken fark eden 21 yaşındaki genç Bostonlu girişimci Andrew Preston da dahil olunca Boston ana durakları oldu. Baker ve Preston 1885 senesinde Boston Fruit Company'i kurdular. Bu meyve şirketi 1899 senesinde United Fruit Company (Birleşik Meyve Şirketi) oldu. Yazımızın başrol oyuncusu böylece ortaya çıktı. Bu şirket, muza ABD'de piyasa oluşturmak için her yolu denedi. Muzun yetiştiği Orta Amerika ülkelerine demiryolu ağları ördüler. Muzların yolda olgunlaşmasını kontrol edecek soğutma teknolojileri geliştirdiler. İlk defa bir meyvenin satışında indirim kuponları uyguladılar. Parayı bastırıp muzun okul kitaplarına soktular. Yine parayı bastırıp kiraladıkları doktorlara, anneleri muzun çocuk sağlığı için faydaları konusunda ikna edecek raporlar tanzim ettirdiler. Böylece

muz inanılmaz bir hızla birkaç yılda ABD'nin her yerinde sofraların bir parçası haline geldi. Pazar ve talep hazırды. Sıra artık arzı kontrol etmedeydi.

20. yüzyılın hemen başlarında Kuzey Amerika şirketleri dünya sahnesine yeni yeni çıkmaya başlarken ABD'nin ilk büyük uluslararası endüstrisi haline geldi muz ticareti. Güney Amerika'nın kolonizasyon çağıının etkilerini üzerinden atıp kendi ayakları üzerinde durmaya çalıştığı dönemdi bu. ABD'nin Orta Amerika ve Karayiplere ilk müdahalelerinin tamamı muz ticaretinin güvenliğiyle ilgiliydi.

United Fruit Company, özellikle Honduras ve Guetamala'da kurduğu rüşvet düzeniyle en etkili güce dönüşmüştü. İşte Amerikalı efsane yazar O. Henry'nin ilk kez 'Muz cumhuriyeti' ifadesini kullanarak literatüre kazandırdığı dönemdir bu. Hakkındaki yargılama sebebiyle, 34 yaşındayken, 1896 senesinde Honduras'a kaçan O. Henry, ülkedeki ilk aylarında gördüğü manzarayı 'Lahanalar ve Krallar' adlı öyküsüne temel yaptı. Bu öyküde, tek üretimi muz olan ve destekçilerine rüşvet hissesi dağıtarak ayakta duran 'Republic of Anchuria' adlı kurgusal diktatörlükte yaşananlar anlatılıyor. Anchuria Cumhuriyeti bir muz cumhuriyetidir.

United Fruit Şirketi (UFC), 1930 yılında Orta Amerika ve Karayiplerin en büyük işvereni haline geldi. Bütün bu ülkelerde bu muz şirketinden habersiz kuş uçmuyordu. Honduras'ın bütün ulaşım altyapısı (limanlar, demiryolları ve karayolları) bu şirketin kontrolünde olduğu için Honduras halkı UFC'e 'El Pulpo (ahtapot)' adını takmıştı. 1930'lara gelindiğinde ABD'nin muz endüstrisinin yüzde 85'ini United Fruit Company tek başına kontrol ediyordu. 1924 senesinden itibaren Vaccaro kardeşlerin kurduğu 'Dole Fruit Company' de sektörün geri kalan payına sahip olmaya başlamıştı. Muz endüstrisinin en sıra dışı ismi Samuel Zemurray'dı. Cuyamel Fruit Company'nin sahibi olan Zemurray 1924 senesinde United Fruit Company'nin de sahibi oldu. Şirket, karını ve piyasa egemenliğini rüşvetle rahatça koruyabilmek için sürekli olarak otoriter yönetimleri, tek adamlığı destekledi. Demokrasinin, hukukun gelişmesine ve şeffaflaşmaya engel oldu.

Daha sonra United Brands Company adını alan Birleşik Meyve Şirketi'nin hissedarlarından Eli Black, 1968 senesinde hisselerin büyük bölümünü satın alarak en büyük patron haline geldi. Şirketin karanlık işleri ve yolsuzlukları ortaya çıkmaya başlayınca Black, 3 Şubat 1975 günü Manhattan Pan AM Building'in 44'ncü katında bulunan ofisinden atlayarak intihar etti. ABD Sermaye Piyasası Kurulu'nun bu şüpheli intiharla ilgili başlattığı soruşturma Amerikan tarihine 'bananagate' olarak geçen skandalı ortaya çıkardı. Şirket, Orta Amerika'daki diktatörlere milyonlarca dolarlık rüşvet dağıtmıştı. Örneğin Honduras devlet başkanı Oswaldo López Arellano'nun İsviçre'deki gizli banka hesabına iki defa 1,25 milyon dolar olmak üzere toplam 2,5 milyon dolar rüşvet yatırıldığı ortaya çıktı. Bu rüşvet karşılığında Honduras'taki muz vergisi koli başına 50 kuruştan 25 kuruşa indirilmişti. Bu vergi indirimi ise şirkete 7,5 milyon dolar ek gelir sağlamıştı. Black'in intiharından sonra United Fruit Company, Cincinnati merkezli milyarder Carl Lindner'in eline geçti. 1984 yılında bütün hisseleri eline geçiren Lindner, şirketin adını aynı yıl 'Chiquita (çikita) muz' olarak değiştirdi. Benim hayatımda ilk defa muz yediğim seneydi bu.

bron: <http://amerikabulteni.com>

Tekst 4

Burçlar ve Turizm

İnsan kaynakları çalışmaları gün geçtikçe yeni bir boyut kazanıyor. Bölüm müdürleri, daha önceki yazımda tanımladığım gibi, iş görüşmeleri esnasında, farklı kişilik testleri, giyim tarzından karakter analizleri, istenilen içeceğe göre sorumluluk anlayışı, medeni duruma göre çalışma sistemi gibi birçok yoldan çıkarımlarda bulunuyorlar.

Aslında bu tür analizler doğru ve uzmanlar tarafından yorumlandığı zaman işleri oldukça kolaylaştırıyor. Ama ne yazık ki turizm dâhil çoğu sektörde psikoloji alanında uzman kişiler insan kaynaklarında görevlendirilmiyor.

Kişilik ve karakter, özel yaşamda olduğu kadar iş hayatında da bilgi ve deneyimden daha öncelikli haldedir. Örneğin bir otel programını bilmeyen çalışana, 1 ayda hâkim olunacak seviyede programı öğretebilirsiniz ancak 08.00'de otele giriş yapıp odasına çıkmak isteyen bir aile babasını nasıl sakinleştireceğini öğretmeniz bu kadar kolay olmayacaktır. Her ne kadar kullanması gereken cümleleri, otel kurallarını, misafir memnuniyetini öğretmiş hatta ezberletmiş olsanız da, sabırlı, soğukkanlı, pratik düşünebilen bir kişiliği yoksa konu yetkili acente sahibine kadar ulaşacaktır ve durum odaya meyve sepeti gönderilmesi ya da late check-out verilmesiyle sonlanacaktır.

Kesin bir görüş ifade edemesek de bazı karakter özelliklerine sahip kişiler sorumluluğundaki sorunlar, daha kolay çözüme ulaşacaktır ve burçlar hakkında az da olsa bilgi sahibi olduğunda tanımadığımız kişiler hakkında önsezilerde bulunmak biraz daha hızlı yol kat ettirecektir; diye düşünüyorum personel alımları ve dağılımları sırasında.

Örneğin; **Başak burcu** insanları detayda son noktadır. Her türlü işi titiz bir şekilde, en iyisini yakalayınca kadar sürdürür ve bir şaheser yarattığına inandığı zaman işi teslim eder. Başak burcu personelleri banket ve organizasyonlarda sorumlu kişi olarak değerlendirilirse güzel işler çıkacaktır. Pratik zekâsı ve realist yaklaşımıyla da olası bir aksilik anında yeni ve yaratıcı çözümler bularak olası bir sorunun önüne geçecektir.

Balık burcu bir personel ön büro bölümünün iş akışını oldukça kolaylaştıracaktır. İşine olan saygısı ve sorumluluğu ile verilen görev ve sorumlulukları kurallara uygun şekilde yerine getirecektir. Empati yeteneğinin de oldukça gelişmiş olması karşılaşılan misafir sorunlarında son derece etkili olacaktır.

Aslan burçları genelde takım çalışmasına pek yatkın olmadıkları için daha bireysel çalışmalarda görevlendirilmelidirler bence. Muhasebe, insan kaynakları ya da misafir ilişkileri gibi departmanlarda günlük organizasyon akışının takibi, raporlama işleri gibi sorumlulukların üstesinden başarıyla gelebileceklerdir.

İletişim ve ikna konusunda son derece yetenekli olan **İkizler burcu** kesinlikle satış bölümünde yer almalıdırlar. Konsantrasyon sorunu yaşamasını iyi yönde kullanarak, pazara yönlendireceğiniz bu personeller kurumsal satışta harikalar yaratacaktır.

Planlı ve idareci yapısıyla **Oğlak burcu** çalışanları finansal faaliyetlerde oldukça başarılı olabilirler. Ekonomi, bütçe yapmak ve kaynak oluşturmak bu burçlar için en normal karşılanan özelliklerdir. Stratejik bakış açısıyla da ürettiği fikirlerde risk en alt seviyelerdedir her zaman.

Yay burçları konuşmayı, eğlenmeyi, gülümsemeyi seven yapısı ve yardımsever olmasıyla eğlence departmanlarında kendisini oldukça iyi hissedecektir. Özgür çalışmayı sevdiğinden ofis işlerinden ve rutin görevlerden sıkılan bu burç hareketlilik gereken eğlence sektöründe misafir memnuniyetinin de garantisi olacaktır.

Girişimcilik ruhu ve sağlıklı, güvenli adımlar atma isteği, aynı zamanda olmazsa olmaz liderlik duygusu bir **Yengeç** burcuna kolaylık sağlayacaktır pazarlama departmanında. Sezgilerinin güçlü olması, iyi analiz yeteneği yeni pazarlar ve yeni sektör girişimlerde işini oldukça kolaylaştıracaktır.

Kova burçlarının teknolojiye olan düşkünlüğü ile bilgi işlem departmanları son derece sağlıklı çalışmalar yaratabilir. Yenilikleri ve teknolojiyi yakından takip etmesi sonucu hem misafirlere hem de bütün ekibe kaliteli hizmet sunabilirler.

Estetik değerlere ve dış görünüşüne verdiği önemle misafir ilişkilerinde son derece etkili bir burçtur **Terazi burçları**. Doğal nezaketleri, iletişim becerileri ve uyumlu yapılarıyla misafir memnuniyetinde çözüm odaklı sağlıklı işler çıkarabilirler.

Yiyecek ve lükse olan düşkünlükleri ile bilinen **Boğa burçları** standart bir lokantayı ihtişamlı bir saray konseptine çevirebilir. Üretime olan yatkınlıkları ile de yiyecek ve içecek departmanlarında zirveyi zorlayabilirler.

Akrep burçları ise kaliteden taviz vermeyen yapısı ve analitik yeteneğiyle kalite departmanında doğuştan gelen bir hisle sorumluluklarını güvenli adımlarla yerine getirebilir. Araştırmacı ve kuralcı tarzıyla zincir bir firmayı eşdeğer hizmet standardına ulaştırabilir.

Enerji dolu yapısını tüm ekibi harekete geçirmek için kullanabilecek olan **Koç burcu** uzun çalışmaların insanıdır. Gündüzden çok gece saatlerinde verimli olduklarından operasyonun gece yönetimini gözünüz kapalı emanet edebilirsiniz.

bron: Merve İz, www.turizmtrend.com

Tekst 5

Diyarbakır Surları

1 Diyarbakır'ın simgesi olan Diyarbakır surları ilk defa M.Ö. 3.000-4.000 yıllarında Hurriler tarafından bugünkü İçkale'nin olduğu yerde yapılmıştır. Bu surlardan günümüze yok denilecek kadar az kalıntı gelebilmiştir. Bugünkü surlar M.S. 346 yılında İmparator II. Constantinius tarafından yaptırılmıştır.

2 Diyarbakır surları, uzunluk bakımından Çin Seddi'nden, Antakya ve İstanbul surlarından sonra gelmektedir. Ancak bu surların hiç birisi Diyarbakır surları kadar üzerindeki yazıtları, burçları ile bezemeleri yönünden görkemli değildir. Günümüzde bir açık hava müzesi konumunda olan Diyarbakır sur ve kaleleri, Roma döneminden sonra bölgeye egemen olan Bizans, Abbasi, Mervan, Selçuklu, Artuklu, İnallı, Nisanlı, Eyyubi, Akkoyunlu ve Osmanlı dönemlerinde de önemini korumuş ve bunlara yeni eklemeler yapılarak onarılmıştır. Ancak yapılan bütün bu onarım ve korumaya karşın ana 16 özelliğini kaybetmemiştir. Bununla birlikte her dönem kendi özelliğini de buraya yansıtmıştır. Nitekim burçlar üzerinde değişik dillerde yazılmış kitabeler, güneş, yıldız, çift başlı kartal, aslan, kaplan, boğa, at ve akrep gibi kabartma motifler de bunu açıkça göstermektedir.

3 Diyarbakır sur ve kaleleri, Diyarbakır'ın yakınındaki Karacadağ'dan getirilen bazal bir tabaka üzerine yine bazalt taşlardan yapılmıştır. Bu surların uzunluğu yaklaşık 5.700 m. olup, yükseklikleri 8-12 m. arasında değişmekte, genişliği de 3-4 m.dir. Surlar üzerinde yuvarlak, dörtgen, beşgen, altıgen şekillerinde 82 burç yapılmıştır. Bu surların Dağ Kapısı (Harput Kapısı), Urfa Kapısı (Rum veya Halep Kapısı), Mardin Kapısı (Tell Kapısı) ve Yeni Kapı (Satt veya Dicle Kapısı) isimli dört ünlü kapısı bulunmaktadır. Bu kapılar daha çok Mezopotamya'nın en önemli ticaret merkezlerinden biri olan Diyarbakır'a giriş ve çıkışların 17 altında tutulmasında önemli rol oynamıştır. XIX. yüzyılın başlarına kadar sur kapıları güneşin doğuşu ile açılır, güneşin batışı ile kapanırmış. Kapılar kapanınca kimse ne içeri girebiliyor ne de dışarı çıkabiliyormuş.

4 İki silindirik burcun arasında bulunan Dağ Kapısı'nın (Harput Kapısı) üzerinde Roma İmparatoru Valentinianus'un Latince, Bizans İmparatoru II. Teodosius'un Grekçe kitabelerinin yanı sıra Abbasi ve Mervani dönemlerine ait onarım kitabeleri yer almaktadır. Bu kapı iki katlı olup, alt katta Mervani döneminde yapılan bir mescit bulunmaktadır. Günümüzde Devlet Güzel Sanatlar Galerisi olarak kullanılmaktadır. Mardin Kapısı (Tell Kapısı) Halife Murtezid Billah,

Diyarbakır'ı ele geçirdikten sonra burasının asilerin barınağı olarak kullanılmasını önlemek amacı ile surların güney tarafını yıktırmıştır. Bu bölümde bulunan kapı üzerindeki kitabeye göre surlar; 909-910 tarihlerinde Halife Muktedir Billah ve veziri Ali bin Muhammed'in yardımlarıyla, Cerceralı İshak oğlu Yahya'nın idaresinde Cemil oğlu Diyarbakırlı mühendis Ahmet tarafından onarılmıştır. Surların doğusundaki Yeni Kapı (Dicle Kapısı) 1240-1241 tarihlerinde Bizans döneminde yapılmış, basık kemerli tek girişli bir kapıdır.

5 Surların batısında bulunan Urfa Kapısı (Rum Kapısı) üç girişli olup, V. yüzyılda yapıldığı sanılmaktadır. Kapı üzerindeki bir kitabeden Artuklu döneminde Sultan Mehmet tarafından onarıldığı ve üzerinde insan ve hayvan figürlerinin bulunduğu demir kapı kanatlarının buraya eklendiği öğrenilmiştir. Bu kapı diğerlerinden daha farklı ve büyük olup, ortadaki kapı Osmanlı döneminde Saltanat veya Hümayun Kapısı olarak tanınmıştır. Osmanlı padişahlarının bu kapıdan sefere çıktıkları ve dönüşlerine kadar da kapının taşla örüldüğü söylenmektedir. Yedi Kardeş, Evli Beden, Nur, Keçi, Kral Kızı ve Akrep burçları en ünlü kale burçlarıdır. Bu burçların üzerinde çeşitli kabartmalar, hayvan figürleri ve kitabeler başta olmak üzere çeşitli bezemeler bulunmaktadır. Roma ve Bizans dönemine ait yazıt ve figürler daha çok Dağ Kapı'da, Abbasi dönemine ait yazıtlar Dağ Kapı ile Mardin Kapı'da bulunmaktadır. Abbasi dönemine ait kitabelerden birisinde Anadolu'nun bilinen ilk mühendislerinden söz edilmektedir: "Allah adıyla başlarım. Müslümanların emiri imam Cafer el-Muktedir Billah'ın emriyle Cercera'lı İshak oğlu Yahya'nın yönetiminde ve mühendis Cemil oğlu Amidli Ahmed'in gözetiminde yapıldı."

6 Büyük Selçuklular Dönemi'nden günümüze gelebilen kitabeler daha çok Nur Burcu'nda görülmektedir. Artuklu Kitabeleri daha çok Yedi Kardeş, Evli Beden, Urfa Kapı ve İçkale'de görülmektedir. Bu kitabelerin birinde de şöyle denilmektedir: "Yapılmasını efendimiz, bilgin, adil ve mücahid kral, muzaffer ve güçlü insan, dinin ve dünyanın yardımcısı, İslam'ın ve Müslümanların sultanı Sultan Melik Salih emretmiştir." Diyarbakır Surları Eyyübiler döneminde büyük bir onarım görmüştür. Bugün "Hindibaba Kapısı" ile "Dağ Kapı" arasında kalan burç ve bedenlerde Eyyübi'lere ait 19 rastlanmaktadır. Bunlardan birisinde; "Eyyüpoğlu Ebubekir'in yükseklikler sahibi Sultan Melik Kamiloğlu, Müslümanların ve İslamın Padişahı, din ve dünyanın yıldızı Ebu'l-fet Eyüp Melik Salih Sultan Efendimiz aziz olsun." yazılıdır.

7 Sur duvarları arasında bulunan 82 burçtan çoğu yuvarlaktır. Bazıları da 6 veya 4 köşelidir. Şehrin Dicle Vadisi'ne bakan ve savunması daha kolay olan cephelerindeki burçlar daha çok 4 köşeli ve seyrekler. Dağ Kapı ile Urfa Kapısı arasında kalan ve saldırıya açık olan bölgedeki burçlar daha sık ve yuvarlaktır. Ayrıca bunlar takviye duvarları ile daha da 20 olup, Artuklu döneminde buraya eklenen burçlar büyüklük ve taş bezeme yönü ile de diğerlerinden ayrılmaktadır. Burçlar genellikle iki katlı, bazıları da üç veya dört katlıdır. Bunların alt katları depo ve ambar olarak, üst katları da savunma amaçlı kullanılmıştır.

8 Bir efsaneye göre ise, düşmanlar Diyarbakır'ı kuşatmış, günler süren çatışmalardan sonra yedi kardeşin savunduğu burç dışında tüm kent düşmüştür. Kenti kuşatan kral anlaşmak için kardeşlere bir elçi yollamıştır. Yedi kardeş elçiye teslim olma koşullarını şöyle iletmişlerdir; Burcu teslim almaya kral ve komutanlar gelecek ve teslim olduklarında yedi kardeşin canları bağışlanacaktır. Kral, kardeşlerin 21 kabul etmiş ve komutanlarıyla birlikte burca girmiştir. Ancak onlar içeri girer girmez yedi kardeş barut deposunu havaya uçurmuşlardır. Patlamayla birlikte kral, komutanları ve yedi kardeş ölmüş, şehir de kurtulmuştur.

9 Diyarbakır surları birçok kuşatmalarda ve istilalarda tarih boyunca önemli rol oynamıştır. 1930'lu yıllarda Diyarbakır'ın hava alabilmesi için bu surların yıkılması yönünde bir görüş ortaya atılmış ve şehir valisi bu surları birkaç yerden yıkmaya çalışmışsa da 1932 yılında buraya gelen Prof. Dr. Albert Gabriel ve şehir aydınlarının çabaları sonucunda bu yıkım engellenmiştir. XX. yüzyılın ikinci yarısından sonra Diyarbakır nüfusunun sur içerisinden dışarıya taşması ile Diyarbakır'ın tarihi ve mimari dokusu 22 bundan en çok da surlar ile sur içerisindeki evler ve sokaklar etkilenmiştir.

Özellikle surların Mardin Kapısı ile Urfa Kapısı arasında kalan dış bölümleri, Mardin Kapısı ile İçkale arasındaki bölümler tahribata uğramış ve bu bölgeler gecekondularla yapılanması ile karşı karşıya kalmıştır. Günümüzde Diyarbakır Valiliği, Büyükşehir Belediyesi ve Çekül Vakfı'nın imzaladığı bir protokol ile 'koruma projesi' hazırlanmıştır.

bron: www.diyarbakir.adalet.gov.tr

Tekst 6

Bir Sürgün

1 Üslûbunu tumturaklı bulanlar çıkmış ama; Yakup Kadri, eserlerinde üslûpçu bir tutumla yol almış. Üslûpçu tutumunu ödünsüz sürdürerek, okuru edebî açıdan geliştirmek istemiş. Onun romanlarında yakın çağ tarih yelpazesini, roman sanatının incelikleri çerçevesinde, hem toplumsal hem bireysel açıdan izleme fırsatı buluruz.

2 Behçet Necatigil şöyle değerlendirmiş: "Tarih ve toplum olaylarından her birini konu edinerek, Tanzimat devriyle Atatürk Türkiye'si arasındaki dönem ve kuşakların geçirdikleri sosyal değişim ve bunalımlarını, yaşayış ve görüş farklarını işledi: Düşünceye ve teze dayanan özlü eserler verdi."

3 1937 tarihli Bir Sürgün korkunç bir yalnızlığın romanı. Yazık ki, Yakup Kadri'nin üzerinde en az durulmuş eseri, bence. İstibdat döneminde Fransa'ya kaçan Jön Türkler'in yıkımlı hikâyesinden yola çıkar görünen Bir Sürgün, gerçekte, Doğu ve Batı uygarlıklarının bir karşılaştırması, Tanzimat'tan beri Batı karşısında düşler kurmuş, Batı hayranı Osmanlı aydınınının Paris'teki ezgin günleri niteliğindedir. Şu önemli farkla: Yakup Kadri, körü körüne Batı düşmanlığı gütmeyerek, nesnel bir bakış açısını tercih etmiş...

4 Konusu yurt dışında geçen, sayısı az Türk romanlarından biri olan 'Bir Sürgün'; Jön Türk eğilimli Doktor Hikmet'in İzmir'den Fransa'ya kaçışıyla başlıyor. Hürriyetsizlikten bunalmış Doktor Hikmet, İstanbullu bir ailenin iyi yetiştirilmiş, fakat yaşama acemisi çocuğudur. Babasının "Sultan Murad mensubu" olması, Doktor Hikmet'i de, yetişme yıllarında, "göz hapsi içinde" yaşamaya zorlamıştır. Özgürlük arayışındaki genç adam, Fransız edebiyatının seçkin eserlerini okumuş ve şimdi yaşamaya başladığı Paris'i yalnızca bu kitaplardan öğrenmiş, tanımıştır.

5 Gelgelelim, hayranlık duyduğu Batı, Paris'te ona karanlık yüzünü göstermekte gecikmeyecektir. Hatta Doktor Hikmet, okuduğu edebî eserlere kendi hayallerini katıp katmadığından şüpheye düşer. Genç adam, Jön Türkler'le pek ilişki kuramadığı gibi, Fransızlarla da herhangi bir yakınlık kuramamakta. On dokuzuncu yüzyıl sonunun yükselişli düşüştü Paris'inde, cebindeki az paranın hesabını yapa yapa, neredeyse kimsesiz günler geçirmektedir. Gerçi Türk'lerden Ragıp Bey gibi, Fransız'lardan ünsüz şair Jean Lalaière gibi görüştüğü kişiler vardır ama,

dönüp dolaşıp geldiği yerler, ıssız otel odalarıdır. Yepyeni bir iç hesaplaşma peşini bırakmaz; Doktor Hikmet'i Paris günlerinde Batı uygarlığını, terk ettiği Osmanlı uygarlığıyla kıyaslamak zorunda kalışıyla izleriz.

6 İstanbul özlemi ağır ağır bastırarak; okumak, öğrenmek, özgür olmak tutkusuyla Paris'e gelmiş Doktor Hikmet büyük bir ruh yangınında kavrulup gidecektir. "Manevî ıstırap" gittikçe artar. Genç adam içten içe sorgular, aradığı özgürlük bir hayalden mi ibarettir, nerede yanılmış, nerede ülküleri göçüp gitmiştir... Manevî ıstıraba verem de eşlik edince, sürgün ölür; "cesedi toprak parası bulunup verilemediğinden Paris'in umumî kabirlerinden birine" gömülür.

7 Bir Sürgün romanımızda bir izleğın atası. Örnekse, 1957 tarihli 'Zenciler Birbirine Benzemez'de, Attilâ İlhan'ın roman kişisi Mehmet Ali de Paris'e pek çok umutla gider, orada yıkımlara uğrar. Peride Celal'in 2002 tarihli son romanı 'Deli Aşk'ta, bu kez Elif hemen hemen aynı alınyazısını paylaşacaktır Doktor Hikmet ve Mehmet Ali'yle...

8 'Bir Sürgün'de Doktor Hikmet'in İzmir'deki son akşamı, sevgilisi Arlette'in ailesinden gördüğü yakınlık, Doktor Pienot'nun Hikmet'i iyileştirme çabaları gibi sahneler, ilişkiler etkileyicidir. Yakup Kadri'nin öteki romanlarındaki –deyiş yerindeyse– taşkın, fevrî anlatım yer yer bir iç sessizliğine evrilmiş, Doktor Hikmet'in yalnızlığıyla bütünleşmiştir.

bron: Zaman Temmuz 2014 Selim İleri

Tekst 7

Değişik Bir Ülke

Türkiye'de yatırımcılar önlerini göremedikleri halde yatırım yapıyorlar. Ama nasıl? Paralarını hemen geri alabilecekleri yatırımı yapıyorlar. Artık etrafa baktıkça böyle düşünüyorum. Haberleri izlemesem bile haberler beni takip ediyor. Her dakika yeni bir gelişme oluyor. Türkiye hep en yanlış karar neyse başarıyla onu seçip, karar diye açıklıyor. Bakıyorum, bakıyorum, sonra da şöyle düşünüyorum: Ben her günü bir önceki güne benzeyen sıkıcı bir ülkede yaşamak istiyorum. Türkiye'nin gündemine bakınca "biri galiba bize ilenmiş" diye düşünüyorum. Çin lanetini hatırladınız mı? Çinliler öyle "Allah kahretsin" filan demiyorlar. "Umarım hep ilginç zamanlarda yaşarsın" diyorlar. Bir nevi "Umarım bir günün öteki gününe benzemez, hayatın asla sıkıcı olmaz" demek gibi bir şey. Sizce de biri bize ilenmiş gibi değil mi? Ben bu Çin lanetinin çok doğru bir noktaya parmak bastığını düşünüyorum. Bir günü bir gününe benzemeyen bir ülkeden ne boru hattı geçer, ne de değer zinciri. Bakın ülkelerin gündemlerine. Sıkıcı olan ülkelerde herkes kendi işini yapıyor. Bizim gibi ülkelerde herkes kendi işi dışında her konuda konuşuyor. Sıkıcı olan ülkeler iş yapıyor, buralarda ise yalnızca konuşuluyor. Bu konuyu müsaadenizle Avrupa Birliği'nin Eurobarometer anketlerine de atıf yaparak açmak isterim.

Ne demektir 'ilginç zamanlarda yaşamak'? İnsanın gününün gününe uymaması, referans noktalarının kaybolması, insanın bir nevi kendisini boşlukta hissetmesi, yarın ne olacağından emin olmaması demektir. İlgili ülkenin gündeminin öngörülemez olmasıdır. Avrupa Birliği'nin Eurobarometer anketinde tam da böyle bir soru var. Soru şöyle: "Hane halkının vaziyetini anlatmak için aşağıdaki ifadelerden hangisi daha uygundur? (a) İçinde bulunduğunuz durumda ileriye yönelik plan yapabilmeniz mümkün değildir. Günü gününe yaşıyorsunuz. (b) Önümüzdeki altı ayda ne yapacağınızı biliyorsunuz. (c) Geleceğe yönelik uzun bir perspektife sahipsiniz. Önümüzdeki 1-2 yılda ne yapacağınızı biliyorsunuz."

Bu soru ankete kriz sonrasında eklenmiş. Seri 2009 yılından başlıyor. Avrupa'nın normal ülkeleri Almanya, Hollanda ve Danimarka gibi yerlerde bu soruya cevap verirken (a) şıkkını tercih ederek, "plan yapmak ne mümkün, biz ilginç zamanlarda günü gününe yaşıyoruz" diyenler yüzde 20'lerde geziniyor. Güney Kıbrıs, Yunanistan gibi Avrupa krizini en derinden hisseden ülkelerde ise (c) şıkkını tercih ederek, "1-2 yıllık bir perspektifle geleceğe dair plan yapabiliyoruz, öyle günü gününe yaşamıyoruz" diyenler ise ancak yüzde 10'larda geziniyor. Normal ülkelerin vatandaşları daha çok (c) şıkkını tercih ederken, kriz içinde yaşayanlar daha çok (a) şıkkını tercih ediyorlar. Nedeni açık herhalde.

Kriz varsa önünüzü görmüyorsunuz, önünü görmeyen insanların ise ileriye yönelik yatırım filan yapmalarını beklememek gerekiyor.

Sonra dönüp Türkiye'ye bakıyoruz. Sizce Türkler ağırlıkla hangi şıkkı tercih ediyorlar? Türkiye'de kriz filan yok. Hatta onlar para bastıkça bize yaradı, cari işlemler açığını faraş (yelpaze) gibi açarak daha hızlı büyüyebildik. Ne vakit? 2010 ve 2011 öyleydi özellikle. Türkler hala ağırlıkla (a) şıkkını tercih diyorlar. Ne diyorlar? "Biz ileriye yönelik plan yapamıyoruz, günümüz günümüze uymuyor, öngöründe bulunamıyoruz." Peki, Türkiye böyle diyen insanların çoğunlukta olduğu bir ülkeyse, nasıl oluyor da, (a) şıkkını tercih edenlerin yüzde 70'lerle, yüzde 60'larda olduğu 2010 ve 2011 yıllarında Çin gibi büyüyebildi? Diyeceksiniz ki ya bu anket yanlış ya da memleketin yatırımcıları yanılıyor.

Ben ikisinin de doğru olduğu kanaatindeyim. Türkiye'de yatırımcılar önlerini göremedikleri halde yatırım yapıyorlar. Ama nasıl yatırım yapıyorlar? Paralarını hemen geri alabilecekleri inşaat sektörüne yatırım yapıyorlar. Yatırımın getirisini daha uzun dönemde alabilecekleri ancak memleketin ihracatına ve de ihraç mallarının kalitesinin yükselmesine katkıda bulunabilecek biyoteknoloji alanında yatırım yapmıyorlar. Türkiye'de ileri teknoloji ihracatın toplam ihracat içindeki payı son on yılda tam da bu nedenle artmıyor, azalıyor. Evet, evet azalıyor.

İleri teknoloji ihracatın toplam ihracat içindeki payı son on yılda neden azalıyor? 2009 yılından beri, Eurobarometer anketine cevap veren Türklerin "biz bu memlekette gününbirlik kararlarla vaziyeti idare ediyoruz" demelerine yol açan ortam, ileri teknoloji ihracata katkı sağlayacak yatırımları da engelliyor. Avrupa'nın normal ülkelerinde insanların çoğu o soruya cevap verirken, (c) şıkkını seçiyor. Türkiye'de ve Avrupa'nın kriz ülkelerinde ise (a) şıkkını seçiyor. Avrupa'nın normal ülkeleri gündemi hiç değişmeyen sıkıcı ülkeler. Akşam ajansı almanın bile bir anlamı yok. Dünyada ne olmuş, onu dinliyorlar. Ömrümün ilk elli yılı heyecanlı bir ortamda geçti. Ben artık sıkıcı bir ülkede yaşamak istiyorum.

Tekst 8

Rengârenk Özgürlük: Mandela

'Özgürlüğün rengi' olarak anılan Mandela ile ilgili çekilen ondan fazla film var. Kimi cezaevi yıllarını anlatıyor, kimi başkanlık dönemini, eşiyle ilişkisini... Filmleri puzzle gibi bir araya getirince ortaya etkileyici bir lider portresi çıkıyor. Bir lideri sinemada anlatmak zordur. Çünkü hayatı

birbirinden değerli ayrıntılarla doludur. Senarist, birinin hatırı kalmasın, ikincisinin boynu bükülmesin derken filmi belgesele çevirebilir. Bunun için hayatının bir bölümüne odaklanıp hikâye anlatmak daha sağlıklı, etkileyicidir. Sinemacılara tatlı kâbuslar gördüren liderlerden biri de Nelson Mandela. Sıra dışı bir hikâyesi var: Kabile şefinin oğlu olarak dünyaya gelen Mandela, bütün yoksulluklara rağmen okuyup avukat oluyor. Sömürgecilik karşıtı hareketi benimseyip siyahlarla beyazların eşit vatandaşlık hakkına sahip olması için mücadele ediyor. Barışçıl yollarla başlattığı protestolar zamanla renk değiştirince devlete suikast düzenleyen örgüte üyelikten yakalanıp müebbet hapis cezasına çarptırılıyor. Dile kolay 27 yıl yatıyor cezaevinde. Küçük bir hücrede hayal kurarak, eşiyle altı ayda bir yazışarak, çocuklarının büyüdüğünü göremeyerek... Bu süre zarfında eşitlik isteyen halkın sesi çığlık oluyor, Mandela sembole dönüşüyor. Ülkedeki çatışmalar iktidarı sarsacak seviyeye ulaşınca devlet başkanının kararıyla (düzenlenen uluslararası kampanyaların payı da büyük) önce ev hapsine çıkarılıyor, ardından dışarıya. Özgür kalınca farklı bir sorumluluk üstleniyor. Eşitsizlik fay hattından dolayı, ikiye bölünüp iç savaşa sürüklenen ülkesini uçurumun kenarından alıyor. Eşitlik ve özgürlüğü getiren yasal düzenlemelere önyak oluyor, başkanlık koltuğuna oturuyor... Avukatlık yıllarından cezaevi yıllarına, barış elçiliğinden Nobel Barış Ödülü alışına kadar anlatacak onlarca hikâye var. Yönetmenler farklı yönleriyle bunları filme aldı. Bize düşen, puzzle'ları bir araya getirmek

Film 1: Mandela: Özgürlüğe Giden Uzun Yol (Yön: Justin Chadwick-2014)

Mandela'nın mini bir belgeseli gibi. Kısaca çocukluğunu anlatıyor, ardından avukatlık yıllarını, eşiyle olan ilişkisini, cezaevi yıllarını... Mandela, özgürlük mücadelesi verdiği arkadaşlarıyla sürekli beraber; dışarıda, içeride hep omuz omuza. Ayda yılda bir gardiyan gözetiminde camın arkasından eşini gören bir yüreğin, 21 yıl sonra aynı odada buluşunca nasıl titrediği görülüyor. Aynı yürek, demir parmaklıklar ardında oğlunun ölüm haberini alınca paslı bir mengeneyle sıkıştırılıp kanatılıyor. Oğlunun cenazesine katılma talebi reddediliyor, o da acısını içine atıyor. Hayat mücadelesi kronolojik olarak gösterilen filmde, eşiyle

olan ilişkisine farklı parantezler açılıyor. Winnie ile tanıştığında başka biriyle evli. Hatta çocuğu var. Eşi yasak aşkını öğrenince boşanıyor, sonradan Winnie ile geleneksel bir düğünle evlenip dünya evine giriyor. İçeride yattığı 27 yıl boyunca Winnie büyük bir sabırla bekliyor sevdiğini.

Mandela'nın suçüstü yakalandığı örgütte aktif görev alıyor, 16 ay hücre cezasına çarptırılıyor. Pes etmiyor, hem çocuklarını büyütüyor, hem mücadelesini. Cezaevinden çıkıp silahlı mücadeleye son verilmesi gerektiğini söyleyince Mandela ile araları bozuluyor, ayrılıyorlar. Justin Chadwick'in yönettiği filmin başrolünde İngiliz aktör İdlis Elba var.

Film 2: Özgürlüğün Rengi (Yön: Bille August-2007) cezaevinde neler yaşadığına dair bilgiler veriyor. Hikâye, Mandela'dan ziyade onu takip etmekle görevlendirilen gardiyan üzerinden ilerliyor. Hayatı boyunca siyahilere karşı ırkçı bir yaklaşım sergileyen, Mandela'yı tanıdıktan sonra hayata bakışı değişen bir adamın hikâyesi... Özgürlüğe Giden Uzun Yol'da gardiyanla, Mandela'yı aynı kadrajda kısa anlarda görüyoruz, ama ilişkileri pek anlamlandıramıyoruz. Özgürlüğün Rengi'nde görüyoruz ki Mandela'nın gardiyanla farklı bir diyalogu var. Gardiyan, Mandela'nın eşine gizli mektuplar taşıyor, nadir görüşme anlarında yasaklı konuşmalarına göz yumuyor. Mandela, gardiyana hayat dersi verirken üniversitede okuyan çocuğuna tavsiyelerde bulunup sınavları geçmesini sağlıyor. İlk filmde Mandela'nın eşiyle ilgili verilen ayrıntılar ile yol arkadaşları burada yok. Karşımızda isyan etmeyen bir mahkûm, oğlunun ölümünü metanetle karşılayan bir baba, diyaloga açık, samimi, donanımlı bir lider var. Gardiyan: Joseph Fiennes. Mandela: Dennis Haysbert.

Film 3: Yenilmez (Clint Eastwood-2009) filminde mercek altına alınan, Mandela'nın başkanlık dönemi. Mandela, ülkesinde birlik ve beraberliği sağlaması gerektiğinin farkındadır. Sporun birleştirici gücüne inandığı için ülkenin milli ragbi takımının kaptanı ile işbirliği yapar, vasat sonuçlar alan takımın dünya şampiyonluğuna yürüyüşünün yolunu açar. İşte bu süreci anlatan hikâyede Mandela'nın farklı yönleri ön plana çıkarılıyor. Mandela'nın, göreve geldiğinde yaptığı ilk iş, başkanlık binasında çalışan bütün herkesi toplayıp birlik beraberlik mesajı vermek oluyor. "Kimse renginden, ideolojisinden dolayı ötekileştirilmeyecek. Geçmiş, geçmişte kaldı. Biz artık geleceğe bakıyoruz." diyor. Farklı renk ve kimlikteki bireyleri bir arada tutmak için tutkal görevi görüyor adeta. Ailesini eşi ve çocuklarından ibaret görmüyor, "Ailem, 42 milyon Afrika halkı." diyor.

Anlatılanlara göre Mandela, işkolik biri. Maç izlerken, yorgunluktan fenalaşıp yatağa düştüğünde bile yapılması gerekenleri düşünüyor. Her durumda, ortamda aklında yapılacaklar var. Bir diğer özelliği kibarlığı. Herkesin halini hatırını soruyor, misafirlerini kapıda karşılıyor, çayını bile kendisi dolduruyor. Kimseye saygıda kusur etmiyor. Bu filmde ise usta oyuncu Morgan Freeman, Mandela rolünde; milli takımın kaptanı Matt Damon.

Tekst 9**Antik Çağ Mozaiklerinde Matematik**

Mersin Aydınçık Ortaokulu Proje Öğrencileri, Proje Danışman Öğretmeni Turhan Bulut başkanlığında ilginç bir araştırma konusu belirleyerek Antik Çağ mozaiklerinde matematiğin izini sürdüler.

1 Projenin amacının, geometrinin çokgenler konusu ile ilgili özgün bir araştırma yapmak ve ulaşılan sonuçları sergileyerek paylaşmak olduğunu belirten Bulut, proje fikrinin ortaya çıkışıyla ilgili olarak: "Ağaç yaşken eğilir; çocuklara arkeolojiyi sevdirmeyi ve okulumuzda arkeoloji ile ilgili farkındalık oluşturmayı istedik. Böylece, tarihimizi koruma güdüsünü kazanmalarını ve ileriki dönemlerinde akademik anlamda çalışmalar yapmaları için onları özendirmeyi amaçladık. Bu yaşlarda çalışmalarını yayınlama fırsatı bulabilirlerse, bu arzumuzda bir adım daha yaklaşmış olacağız. Böylelikle onlar, tüm öğrencilerimiz için iyi bir örnek olabilirler." açıklamasında bulundu.

2 Daha sonra Turhan Bulut şöyle devam etti: "Projenin kararlaştırılması aşamasında beyin fırtınası ve tartışmalar yaparak, düşünce ve görüşlerimizi paylaştık. Böylece projenin ana fikri ortaya çıktı. Proje bankası, ilgili proje katalogları ve internet arama motorları üzerinden yaptığımız araştırmalarda, projemize benzer bir çalışmaya rastlamadık. Dolayısıyla bu fikir üzerinde karar kılarak planlamasını yaptık. Veri toplama aşamasında gözlem tekniği kullanmanın yanı sıra, ilçemizde yürütülen mozaik kazılarında çalışan kazı ekibiyle görüşerek bilgi aldık. Yakın çevredeki müzeleri ve kazı bölgelerini gezerek resimler çektik. Ulaşımı güç bölgelerdeki mozaikleri ise internet ve kataloglardan tespit ederek çalışmalarımızı sürdürdük. Mozaiklerdeki kodlamaları daha iyi anlayabilmek için geometrik şekiller kullanarak mozaikler oluşturduk. Bu çalışmalar, yıllık proje çalışma planı çerçevesinde belirlenen saatlerde aşama aşama gerçekleştirildi ve eş zamanlı olarak projenin sunumu hazırlandı. Çalışmalarımızın sonucunda tahminlerimizde yanılmadığımızı gördük."

3 Ülkemizde birçok örneği bulunan, Antik Çağ'a ait mozaik eserlerde geometrik kodlamaların birçok mozaikte aynı olduğu tespit edildi. Kodlamaların mozaiklerde kullanılan geometrik şekillerin kenar sayıları dikkate alınarak oluşturuldu. Bu mozaiklerin orijinal kodlamalarını kendilerinin de yaptığını ve böylece mozaikleri daha iyi inceleme fırsatı bulduktan sonra okulda sergilediklerini ve projenin dikkat çekmesinden dolayı duydukları memnuniyeti dile getirdi.

4 Peki, projenin sonuçları mozaiklerin matematiği ile ilgili neler aktarıyor? Bununla ilgili olarak Turhan Bulut şu açıklamada bulunuyor: "Yakın çevremizde ve Anadolu'nun değişik bölgelerinde yürütölen kazı çalışmaları sonucu, gün ışığına çıkarılmış mozaiklerde kullanılan geometrik desenlerin rastgele bir düzenle kullanılmadığı sonucuna ulaştık. Samsun Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen Amisos Mozaik'inin ve Balıkesir ilinin Edremit ilçesinde bulunan Antandros Mozaik'inin aynı kodlamayla (4,6,4,3) oluşturulması sayısız örneklerden biridir. Ayrıca her mozaikte, kullanılan geometrik şekillerin iç açılarının toplamı 360 derece olmaktadır. 4,6,4,3 kodlamasında kullanılan şekillerin (kare, düzgün altıgen, kare, eşkenar üçgen) iç açılarını toplarsak $90+120+90+60=360$ derece olduğu görülüyor. Bir başka örnek ise 8,8,4 kodlu mozaikte (proje resimlerinde yer almaktadır) sekizgen ve kare kullanılmış olmasıdır. İç açılarını toplarsak $135+135+90=360$ derece sonucuna ulaşılır. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür."

bron: www.aktuelarkeoloji.com.tr

Tekst 10**Yerin Altında 8 Bin Asker**

ŞİAN - UNESCO Kültür Mirasları listesinde bulunan Terra Kotta Askerleri, 1970'li yıllarda ilk kez bölgede süren kuraklık sırasında kuyu açmak üzere çalışan 4 işçi tarafından bulundu ve önceden hakkında kesin bilgi olmayan yer altı ordusunu ortaya çıkarmak için arkeolojik çalışmalar başlatıldı.

Askerler ve mezar bölgesinin keşfine müteakip başlatılan çalışmalar, bu askerlerin sıradan toprak asker ve heykeller olmadığını da ortaya çıkardı. Zira yaklaşık 8 bin kişilik olduğu tahmin edilen dev yer altı ordusu, dönemin silahları, topraktan atları ve diğer araç ve gereçleriyle birlikte gömülmüş. Terra Kotta'ların en büyük ve şaşırtıcı özelliği ise her birinin yüzünün farklı olarak yapılması. İmparatorun ordusunda bulunan binlerce askerın heykeli, kıyafetlerinden ten rengine kadar, yüzleri bire bir taklit edilerek yapılmış. Halen küçük bir bölümü gün yüzüne çıkarılan askerlerin tamamı, heykellerin kimyası halen çözülemediği için gün yüzüne çıkarılmıyor. Bunun başlıca nedeni ise heykellerin bir hafta içinde orijinal hallerini kaybederek toprak rengine dönüşüyor olmaları. Uzmanlar, bu dönüşümün nedenini belirlemeye çalışıyor.

Dev yer altı ordusundan bugüne kadar iki bin civarında askerın gün yüzüne çıkarıldığı, ancak boya ve renk hususunun hala gizemini koruması nedeniyle 6 bin civarındaki askerın yerleri tespit edildiği halde gün yüzüne çıkarılmadığı belirtiliyor.

Terra Kotta askerlerinin halen üç ayrı çukurda sergilendiği belirtilirken, çukurlardan en büyüğü ağırlıklı olarak piyade askerlerin heykellerinden oluşuyor. Bu gizemli ordu ayrıca sıradan bir şekilde dizilip, gömülmemiş. Farklı rütbelerde ve sınıflarda olan askerler dönemin en ileri savaş nizamına ve stratejisine uygun şekilde, savaş meydanında savaşa hazır konumda duruyor.

Ordu, okçu birlikleri ile öncü, orta ve arka birliklerin yanı sıra destek birimlerinden oluşuyor. Çukurların birinde de imparatorun merasim taburu kendi düzeni içinde bulunuyor. Askerlerin yanında döneme ait 10 bin civarında bronz silah da duruyor. Dev yer altı ordusu bir define olarak nitelendiriliyor çünkü içerisinden çıkan unsurlarla o dönemin teknoloji, sanat ve kültür dünyasına ışık tuttuğu belirtiliyor.

Terra Kotta Savaşçıları olarak da adlandırılan askerlerin ellerinde savaş öncesi hazır durumda tuttıkları silahlarla gömüldüğü, silahların gerçek ve

bronzdan olması nedeniyle günümüze kadar bozulmadan ulaşabildiği ifade ediliyor.

Toprak askerlerin yapılış tekniğinin de dönemin teknolojisinin ne kadar ileride olduğunu gösterdiğine dikkat çekiliyor. Her bir askerin ve atın, kile şekil verilmek suretiyle yapıldığı, ardından heykellerde açılan bir delikle üç yüz ile dokuz yüz derece arasında fırınlandığı belirtiliyor. Uzmanlar, deliklerin yüksek sıcaklıklarda çömlüklerin patlamaması için açıldığını ve daha sonra kapatıldığını kaydediyor.

Bölgede 600 civarında yer altı ordusunun bulunduğu benzer çukur olduğunu belirten uzmanlar, henüz bunlardan 25'inin açıldığını kaydediyor. Açılmayan birçok çukurun hala gizemini koruduğu ifade edilirken, bazı çukurların askerler dışında dev odalardan oluştuğu, bazılarının ise boş olduğu belirtiliyor. Uzmanlar, bazı çukurların boş olma nedeninin imparatorun ani bir hastalıktan ölümü nedeniyle projesini tamamlayamamasına yorumluyor. İmparatorun projesi tam olarak bilinmediği gibi, bazı gizemleri de Çin Şı Huang'ın ani ölümü nedeniyle bilinmiyor.

Bu dev mezarı ve yer altı ordusunu yaptıran imparator Çin'in o dönemde çalışan tüm işçileri ya yaktırarak ya da kendisiyle beraber gömülmek üzere öldürttüğü anlatılıyor. İmparator Çin'in bunu yapmasının en büyük nedeni olarak da mezarının ve içindeki sırların bilinmesini istememesi, aynı zamanda öldürülen işçilerin de mezarında kendisine eşlik etmesi arzusu olduğu ifade ediliyor. Dev mezar için Şian'a iki saat mesafedeki bu bölgenin seçilme nedeni olarak da imparatorun Li Şan adlı dağı Uzakdoğu Fıngşui felsefesine göre kendisine en uygun yer olarak gördüğü şeklinde açıklanıyor. İmparatorun mezarı yerin 36 metre altında bulunuyor ve bu ordunun öldükten sonra kendisini koruyacağına inandığı kaydediliyor.

Dünyanın ilgisini çeken bu gizemli yer altı ordusu günde ortalama 50 bin civarında yerli ve yabancı turisti ağırlarken, bölgeye yakın bir fabrikada da toprak askerlerin her ebatta bire bir kopyaları üretiliyor. Fabrikaya götürülen turistler, orijinaliyle aynı usulde yapılan askerlerin biblolarından orijinal ebatlarında olanlarına kadar, işlemin bütün aşamalarını yerinde izleyebiliyor. Üretilen bu kopyalar fabrikada açılan reyonda ebatlarına göre farklı fiyatlarla satışa sunuluyor.

Lees bij de volgende teksten steeds eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 11

Çağımızın Yeni Sorunu

Cep telefonu bağımlılığının davranış göstergelerini içinde yaşadığımız süreçte hemen her alanda görmek mümkündür. Gelin sizlerle kısa bir analiz yapalım:

Uzun süreli mi konuşuyorsunuz?

Parmaklarla tuşlarda, dakikalarca mesajlar mı yazıyorsunuz?

Gözleriniz sürekli ekrana mı odaklanıyor?

Cihazı işlevinden daha fazla şekilde mi kullanıyorsunuz?

Sosyal hayatınızda cihaz ve cihazın işlevleri önemli yer mi tutuyor?

Bunlar hayatınızın odağında mı?

Mobil cihazlarıyla duygusal bağları her geçen gün daha da güçlenen kullanıcılar, artık tatilde de cihazlarından ayrılamıyor. Yaz tatillerinin yoğunlaştığı şu günlerde, tatilcilerin Ultrabook, dizüstü bilgisayar ve tablet gibi mobil cihazlarına karşı her geçen gün güçlenen aşkı gözler önünde. Global İş Dünyası Eğilimleri Araştırması dünyadaki çalışanların yarısının tatilde de işle ilişkilerini koparmadıklarını, gelişmeleri sıcağı sıcağına mobil cihazlarından takip ettiğini göstermektedir. Yurt dışında yapılan çeşitli araştırmaların bir tanesinde çalışanlara tatildeyken işlerinden ne kadar uzak kalabildikleri soruldu. Dünyada çalışanların yüzde 47'sinin tatile çıktıklarında işte neler olup bittiğinden cep telefonları ve tablet bilgisayarları aracılığıyla haberdar olduğu görülmektedir.

Araştırmada, çalışanların neredeyse yüzde 30'u işverenlerinin tatil sürecinde kendilerine erişim beklentisi olduğunu, gönüllü olarak mobil cihazlarından gelişmeleri takip ettiğini belirtti. Özellikle 24 yaş ve altı genç çalışanların yüzde 37'si 7/24 işverenlerinin kendilerine erişim hissi ile tatilde işle ilgili gelişmeleri takip ettiğini belirtirken aynı yaş aralığındaki çalışanların yüzde 55'inin gün içerisinde cep telefonlarından ya da tablet bilgisayarlarından tüm bilgilendirmeleri takip ettiği ortaya çıktı. Türkiye'nin dahil olduğu araştırmada orta yaş aralığında olan çalışanların yüzde 71'i tatilleri sırasında kolayca işle ilişkilerini kestiklerini belirtirken, üzerlerinde erişim baskısı hissetmediklerini söyledi. Bunun sebebi ise sosyalliğe verilen anlamın yaşın ilerlemesine göre zamanla değiştiğidir. Değişen dünyada insan düşünce, duygu, davranış ve algısı da değişmektedir.

İşverenden çalışana, mobilite kişilerin çalışma şekline ve şirket içi iletişime önemli değişimler getirmektedir. "Yapılan araştırmalar mobil internet ve akıllı cihaz kullanımının bir önceki yıla göre neredeyse yüzde 40 arttığına işaret ediyor. Günlük hayat ve iş hayatını iç içe geçiren, birleştiren mobilite kavramı özellikle genç çalışanların vazgeçilmezi. Zaman ve mekandan bağımsız olarak şirketteki gelişmeleri tatildayken bile akıllı cihazları üzerinden takip eden yeni jenerasyon bunu bir iş yükü olarak değil, bir rutin olarak değerlendiriyor." Dolayısıyla şirketteki bu yoğun iletişim süreci şirketin gelişimine önemli katkı sağlıyor. Bu bağımlılık süreci aynı zamanda kişinin biyo-psiko-sosyal yapısını bozabilecek nitelikte olabiliyor. Bu noktada belli çözüm yolları aramak süreci her iki taraf adına daha yararlı hale getirebiliyor.

Çözüm Yolları:

- 1 Sabah uyandıığınızda kendinizi hazır hissedene kadar telefonunuzu kontrol etmeyin.
- 2 Aklınızda yapmayı planladığınız bir şey yokken cep telefonunuzu kurcalamayın.
- 3 Yüz yüze görüşmelerde cep telefonunuzu kapatın.
- 4 Yatağa gitmeden en geç 30 dakika önce telefonunuzu kontrol edin. Eğer cevapsız aramalar veya mesajlar varsa yarını bekleyebilir.
- 5 Yemek yerken, rahatlamaya çalışırken, film seyrederken veya arkadaşlarınızla dışarıda güzel bir günün keyfini çıkarırken cep telefonunuzu kullanmayın.
- 6 Sosyal hayatın gereklerini düşünün ve kendinizi bağımlı hale getirmeyin.

bron: www.yasadikca.com

Tekst 12**e-Vize**

Dışışleri Bakanlığı'nın internet sitesinde yer alan bilgilere göre; sınır kapılarında uygulanan bandrol vizenin yerini alacak e-Vizenin ağdaş ve insan onuruna yakışır bir uygulama olduğunu ifade eden Dışışleri Bakanı, bu uygulamanın devrim mahiyetinde olduğunu kaydederek halihazırda bu uygulamayı bu çapta yapan herhangi bir ülke bulunmadığını vurguladı. 94 ülkenin e-Vizeden yararlanacağına dikkat çeken Dışışleri Bakanı, e-Vizenin devletin kendine güvenini yansıtan bir uygulama olduğunu ve dışarıdan gelen herkesi tehdit veya potansiyel risk unsuru gibi görmeyen bir yaklaşımı yansıttığını söyledi.

Uygulamanın Türkiye'nin birçok ülkedeki başkonsolosluklarında iş yükünü azaltacağını ve THY'nin iş hacmini artıracacağını belirten Dışışleri Bakanı, Türkiye'ye diğer ülke işadamlarının gelişini kolaylaştıracacağı için Türk işadamlarının verimliliğini de yükselteceğini ifade etti. Tanıtım toplantısında ayrıca, Dışışleri Bakanlığı ve THY arasında e-Vizenin uygulanmasına dair protokol imzalandı.

Dışışleri Bakan Yardımcısı, e-Vizenin işleyişine dair yaptığı sunumda Bakanlığımız ile protokol imzalamış havayolu şirketleri üzerinden Türkiye'ye gelen birçok yabancı ülkenin vatandaşlarının bundan böyle isterlerse Türkiye'ye varışlarında havaalanından bandrol vize almak yerine, buldukları ülkeden veya internet bağlantısı olan herhangi bir yerden elektronik ortamda vizelerini alarak Türkiye'ye giriş yapabileceğini dile getirdi. Vizelerin yüzde 95'inin havaalanlarında verildiğini, bundan dolayı yığılmalar yaşandığını belirterek e-Vize uygulamasının bunu ortadan kaldıracacağını kaydetti.

Yılda 7,5 milyon yabancı'nın e-Vize ile ülkemize seyahat etmesi beklenmektedir. 17 Nisan 2013 tarihinde başlayan uygulama kapsamında bugüne kadar 2 bine yakın e-Vize verildi. Elektronik ortamda vize almak yaklaşık 2 dakika 14 saniye sürüyor. Önümüzdeki 3-4 ay içinde sınırda vize verme uygulamasının tamamen kaldırılması düşünülüyor.

bron: www.turizmdebusabah.com